

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Rzeszowie

LRZ.411.009.02.2015
K/15/008

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Rzeszowie
ul. Kraszewskiego 8, 35-016 Rzeszów
T +48 17 780 23 00, F +48 17 780 23 06
lrz@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli K/15/008 – Realizacja wniosków skierowanych po kontroli *Nadzór weterynaryjny i sanitarny nad przestrzeganiem przez producentów żywności standardów weterynaryjnych i sanitarnych w województwie podkarpackim (P/12/169).*

Jednostka przeprowadzająca kontrolę Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Rzeszowie.

Kontroler Władysław Tabasz, doradca prawny, upoważnienie do kontroli nr 97401 z dnia 18 listopada 2015 r.

(dowód: akta kontroli str. 1-2)

Jednostka kontrolowana Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Rzeszowie (PSSE).

Kierownik jednostki kontrolowanej Jaromir Ślącza – Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Rzeszowie, Dyrektor PSSE w Rzeszowie, od dnia 1 kwietnia 2014 r., poprzednio Maria Banaszkiwicz, od dnia 4 grudnia 2012 r.

(dowód: akta kontroli str. 3-4)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie¹, realizację zadań w PSSE obejmujących: właściwy proces rejestracji obiektów objętych nadzorem, realizację zakładanych planów kontroli w możliwie wysokim stopniu oraz rzetelną sprawozdawczość w zakresie ewidencjonowania przychodów z działalności Stacji.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Odpowiedź na wystąpienie pokontrolne, udzielona przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Rzeszowie (PPIS), były rzetelne.

Kontrola wykazała, że PPIS w Rzeszowie przeprowadził działania naprawcze poprzez weryfikację rzeczywistej liczby zakładów, z terenu Rzeszowa i powiatu rzeszowskiego, z liczbą zakładów wpisanych do rejestru.

Plan kontroli w Oddziale Higieny Żywności i Żywienia został zrealizowany na poziomie 98% w 2013 r., 98,3% w 2014 r. oraz w 95,2% za 3 kwartały 2015 r. a w odniesieniu do zakładów produkujących żywność odpowiednio: 99,5% w 2013 r., 98,3% w 2014 r. oraz w 93% za 3 kwartały 2015 r. Brak pełnej realizacji zakładanych planów wynikał z realnych i uzasadnionych przyczyn, podyktowanych głównie licznymi kontrolami dodatkowymi, wynikającymi m.in. z interwencji konsumentów oraz wskazań organów i podmiotów współpracujących z PSSE.

Zapisy w sporządzanych za lata 2013-2014 sprawozdaniach Rb-27 wnikły ze stanu rzeczywistego zadłużenia podmiotów zobowiązanych.

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową, bądź uzupełnia ocenę ogólną o dodatkowe objaśnienie

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

Odpowiedź na wystąpienie pokontrolne, udzielona przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Rzeszowie w dniu 19 października 2012 r., została przesłana do NIK w terminie wskazanym w wystąpieniu pokontrolnym z dnia 5 października 2012 r.

Opis stanu
faktycznego

(dowód: akta kontroli str. 5-15, 34)

Kontrola, prowadzona na wybranej próbie, wykazała zgodność liczby nadzorowanych obiektów z terenu Rzeszowa (192 teczki obiektów prowadzonych przez starszego asystenta A.B.) z zapisami w rejestrze, w tym 136 obiektów przyjętych do nadzoru przed 31 grudnia 2012 r. Zapisy rejestrowe obiektów objętych badaniem były ujęte także w elektronicznym Systemie Bezpieczeństwa Żywności, o którym mowa poniżej.

Prowadzony w PSSE rejestr zakładów podlegających urzędowej kontroli organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej zawierał wpisy za lata 2013, 2014 i 3 kwartały 2015 r. odpowiednio - 2895, 2921 i 2958 nadzorowanych zakładów, w tym producentów żywności: w 2013 r. - 191, w 2014 r. - 247 i w 2015 r. - 231. W okresie 2013-2015 zarejestrowano następującą liczbę nowych zakładów produkujących żywność: rok 2013 - 25 zakładów, rok 2014 - 73 zakłady, rok 2015 (za 3 kwartały) - 22 zakłady.

Kompletność zapisów w rejestrze badana na próbie wpisu do rejestru 22 nowych zakładów zgłoszonych w 2015 r., w konfrontacji z „Dziennikiem podawczym” PSSE wykazała, że wszystkie zgłoszone do rejestru obiekty zostały w nim ujęte z podaniem m.in.: nazwy obiektu, daty wpływu wniosku o wpis, daty wpisu do rejestru i numeru wpisu do rejestru, do czego zobowiązywały przepisy ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o *bezpieczeństwie żywności i żywienia*, dalej *obżiż*²

Zgodnie z wytycznymi Głównego Inspektora Sanitarnego uruchomiono w PSSE nowy rejestr zakładów tzw. SBŻ - System Bezpieczeństwa Żywności. Rejestr ten prowadzony jest w formie elektronicznej od dnia 1 lipca 2013 r. i znajduje się na stronie internetowej GIS pod adresem <http://www.gis.gov.pl/sbz³>.

W przedmiotowym rejestrze znajdują się dane, zgodnie z art. 67 ust. 1 ww. ustawy *obżiż*, tj. nazwa obiektu, Nip, Regon, nr i data wpisu do rejestru, decyzje w sprawie wykreślenia, adres zakładu, rodzaj obiektu, data i nr dokumentu o spełnieniu wymagań prawa żywnościowego, data rozpoczęcia działalności, zakres działalności, informacje o przeprowadzonych kontrolach, dane właściciela wraz z adresem i nr pesel, jeżeli został nadany.

System Bezpieczeństwa Żywności pozwala również wygenerować liczbę obiektów zlikwidowanych na podstawie decyzji wykreślającej zakład z rejestru. Zgodnie z danymi statystycznymi w przypadku producentów żywności liczba ta kształtowała się w kolejnych latach 2013 r. - 31, 2014 r. - 17, oraz 2015 r. (3 kwartały) - 38 obiektów.

Stosowanie działań zapobiegawczych przed nieujmowaniem nadzorowanych obiektów w rejestrze, wyjaśnił Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Rzeszowie podając, że *w każdej decyzji zatwierdzającej obok zakresu działalności, umieszcza nr wpisu do rejestru, co dodatkowo zapobiega błędom przy nadawaniu kolejnego numeru i wpisaniu go do rejestru. W 2014 r. liczba nowych zakładów produkcji żywności była prawie 3-krotnie wyższa w stosunku do 2013 r. i 2015 r. Sytuacja powyższa została spowodowana wzmocnionym nadzorem nad tzw.*

² J.t. Dz.U. 2015, poz. 594 ze zm.

³ Link dostępny tylko w systemie wewnętrznym PIS.

„produkcją pierwotną”. W samym 2014 r. zostało wpisane 34 gospodarstwa rolne, w których prowadzi się uprawę m.in. owoców, warzyw, grzybów, kiełków i zbóż. Zarówno we wniosku o wykreślenie z rejestru, jak i w przypadku stwierdzenia z urzędu zaprzestania działalności nie są podawane przyczyny likwidacji obiektu. Przepuszczalnie najczęstszą z takich przyczyn jest brak środków finansowych na dalsze prowadzenie firmy. Dużą wymianę obiektów nowych i zlikwidowanych w grupie zakładów produkcji żywności obserwuje się głównie w przypadku małych przedsiębiorstw, tj. w produkcji lodów z automatu czy waty cukrowej. Sytuacja ta wynika prawdopodobnie ze względu na działalność sezonową. Zakłady zostają wykreślane na podstawie wniosku przedsiębiorcy lub z urzędu, po próbie przeprowadzenia kontroli sanitarnej, w trakcie której stwierdzono, że zaprzestano działalności w zakładzie.

(dowód: akta kontroli str. 16-35 i 40-61)

W PSSE realizowano w latach 2013-2015 założone plany kontroli, w tym w stosunku do zakładów produkujących żywność. W roku 2013 zaplanowano 1128 kontroli na 2895 zarejestrowanych obiektów (zrealizowano 98%), w tym planowano 170 kontroli w zakładach produkujących żywność na 191 zarejestrowanych tego typu zakładów (89%) – przeprowadzono 169 kontroli (99,5% planu). W roku 2014 zaplanowano 1502 kontroli na 2921 zarejestrowanych obiektów (zrealizowano 98,3%), w tym planowano 177 kontroli w zakładach produkujących żywność na 247 zarejestrowanych (71%) – przeprowadzono 174 kontrole (98,3% planu). W roku 2015 zaplanowano 1180 kontroli na 2958 zarejestrowanych obiektów (zrealizowano 95,2%), w tym planowano 155 kontroli w zakładach produkujących żywność na 231 zarejestrowanych (67%) - zrealizowano za 3 kwartały 144 kontrole (93% planu).

Przyczyny niepełnej realizacji założonych planów kontroli obiektów u producentów żywności podał Dyrektor PSSE stwierdzając, że przyczyny niepełnej realizacji założonych planów kontroli nadzorowanych obiektów, w tym u producentów żywności, wynikają z konieczności realizowania dodatkowych kontroli, których liczba jest dwukrotnie wyższa od liczby kontroli planowanych. (...) Ponieważ kontrole dodatkowe są objęte terminem realizacji, wobec tego przeprowadzane są w pierwszej kolejności, co powoduje utrudnienie w realizacji harmonogramu kontroli na dany rok.

(dowód: akta kontroli str. 16, 19, 31-35)

Kontrola terminowości odprowadzania na rachunek budżetu państwa dochodów realizowanych w 2014 roku oraz w I połowie 2015 roku, wykazała przestrzeganie terminów określonych przepisami § 4 ust. 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 20 grudnia 2010 w sprawie szczegółowego sposobu wykonywania budżetu państwa⁴ i rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 15 stycznia 2014 r. w sprawie szczegółowego sposobu wykonywania budżetu państwa⁵.

Zaległości z tytułu opłat za czynności wykonywane w związku ze sprawowaniem bieżącego i zapobiegawczego nadzoru sanitarnego oraz za czynności wykonywane w ramach urzędowych kontroli żywności, wystąpiły na koniec roku 2013 i 2014 w kwotach odpowiednio – 31 023,35 zł i 164 700,13 zł. Kwoty zaległości wynikające z zapisów na indywidualnych kontach kontrahentów były w całości wykazywane w rocznych sprawozdaniach budżetowych Rb-27 (z wykonania planu dochodów budżetowych) za lata 2013 i 2014.

(dowód: akta kontroli str. 36-39 i 64-88)

W odpowiedzi na wystąpienie pokontrolne PPIS w Rzeszowie deklarował prowadzenie dodatkowych kontroli wewnętrznych w zakresie weryfikacji danych księgowych i wykazywanych w sprawozdaniach. W trakcie bieżącej kontroli NIK nie

⁴ Dz. U. Nr 245, poz. 1637 ze zm.

⁵ Dz.U. 2014 poz. 82 ze zm.

przedłożono w PSSE dowodów potwierdzających prowadzenie tego typu kontroli i nie wskazano ile takich kontroli było po roku 2012 i z jakim skutkiem.

Główna Księgowa PSSE złożyła w tej sprawie wyjaśnienie podając, że *PPIS w Rzeszowie dokonywał wrywkowych kontroli sprawozdań z dochodów budżetowych Rb-23 oraz skontrolował zgodność danych zawartych w sprawozdaniach rocznych za 2013 i 2014 r. z wydrukami w zakresie „zaległości netto”. Niestety nie ma protokołów potwierdzających takie kontrole, niemniej wyniki kontroli były pozytywne.*

(dowód: akta kontroli str. 5 i 89)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

IV. Uwagi i wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o *Najwyższej Izbie Kontroli*⁶, nie formułuje wniosków do realizacji.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Rzeszowie.

Rzeszów, dnia

2015 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Rzeszowie

Kontroler
Władysław Tabasz
Doradca prawny

Dyrektor
Wiesław Motyka

.....
Podpis

.....
Podpis

⁶ Dz. U. z 2015 r., poz. 1096.

